

Rozziew artykulacyjny

Autor: Halina Karaś

Rozziew artykulacyjny (łac. hiatus ‘otwarcie ust, rozziew’) polega na zetknięciu się – podczas wymowy – dwóch samogłosek wewnątrz wyrazu lub na granicy dwóch wyrazów. Ze względu na trudności w wymowie takiego sąsiedztwa obserwuje się dążenie do uniknięcia rozziewu, co może powodować przekształcenia fonetyczne form wyrazowych. Najprostszym sposobem uniknięcia rozziewu jest zastąpienie jednej z samogłosek podobną artykulacyjnie spółgłoską, co dotyczy samogłosek u oraz i, a co ilustrują takie przykładowe wyrazy jak ałto, Pała = auto, Paula < Paulina. Z rozziewem łączą niektórzy dialektolodzy m.in. genezę spółgłosek protetycznych (to okno → to łokno, ta Ewa → ta Jewa).